

Sygn. akt II Ca 597 /14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2014 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Ewa Bazelan (spr.)

Sędziowie: Sędzia Sądu Okręgowego Iwona Tchórzewska

Sędzia Sądu Okręgowego Elżbieta Żak

Protokolant Protokolan sądowy Katarzyna Szumiło

po rozpoznaniu w dniu 29 października 2014 roku w Lublinie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Szkoły (...) w D.

przeciwko P. K.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Puławach z dnia 9 kwietnia 2014 roku, sygn. akt VI C 389/13

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego P. K. na rzecz powoda (...) Szkoły (...) w D. kwotę 1200 zł (tysiąc dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.

Sygn. akt II Ca 597/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 kwietnia 2014 roku, w sprawie oznaczonej sygnaturą akt VI C 389/13, Sąd Rejonowy w Puławach VI Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Rykach w pkt:

zasądził od pozwanego P. K. na rzecz powoda (...) Szkoły (...) w D. kwotę 27.674,83 zł z odsetkami w ustawowej wysokości 13% w stosunku rocznym od dnia 26 października 2011 roku do dnia zapłaty, z tym, że w razie zmiany wysokości odsetek ustawowych, z odsetkami w ustawowej wysokości do dnia zapłaty;

zasądził od pozwanego P. K. na rzecz powoda (...) Szkoły (...) w D. kwotę 3.796,20 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (k.103).

Sąd Rejonowy jako podstawę orzeczenia przywołał w jego uzasadnieniu następujące ustalenia i wnioski:

Strona powodowa to elitarna publiczna szkoła wyższa, kształcąca m.in. przyszłych oficerów Sił Powietrznych Wojska Polskiego.

Pozwany jest studentem (...) Szkoły (...) w D., gdzie obecnie studiuje w trybie zaocznym na kierunku cywilnym – zarządzanie ruchem lotniczym. Pozostaje na utrzymaniu rodziców i z nimi mieszka.

Pozwany w dniu 17 sierpnia 2009 roku zawarł ze stroną powodową jako kandydat na żołnierza zawodowego umowę dla żołnierza pełniącego służbę kandydacką pobierającego naukę, mocą której pozwany został skierowany na 5 – letnie studia stacjonarne w (...) (...) w D.. Stronę powodową przy zawieraniu umowy reprezentował Rektor - Komendant (...) Szkoły (...) w D..

Umowa ta w § 2 określała, iż koszt utrzymania i nauki kandydata na żołnierza wynosi 67.021,55 zł z tytułu całego okresu nauki.

W § 4 ust. 2 umowy strony postanowiły, że w przypadku, jeżeli kandydat na żołnierza zawodowego przerwie naukę albo zostanie zwolniony ze służby kandydackiej z przyczyn wskazanych w art. 134 ust. 1 pkt. 1 i 4 – 9 ustawy z dnia 11 września 2003 roku o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (tj. m.in. z powodu niespełnienia przez niego wymogów określonych w regulaminie nauki lub studiów), zobowiązuje się do zwrotu kosztów utrzymania i nauki.

Strony porozumiały się, że zwrot kosztów, o których mowa w § 2 umowy, po zaistnieniu okoliczności, o których mowa w § 4 umowy nastąpi w terminie 14 dni od dnia wezwania kandydata na żołnierza zawodowego przez organ wojskowy, który określa kwotę podlegającą zwrotowi.

Pozwany po III semestrze w sesji zasadniczej (24 – 30 stycznia 2011 roku) otrzymał trzy oceny niedostateczne z przedmiotów: aerodynamika (zaliczenie), język angielski (zaliczenie) oraz wyposażenie podkładowe (egzamin). Do egzaminu z aerodynamiki w sesji zasadniczej pozwany nie przystąpił. W sesji poprawkowej pozwany otrzymał dwie oceny niedostateczne z przedmiotów: aerodynamika (egzamin) i wyposażenie pokładowe (egzamin).

W dniu 14 marca 2011 roku ze względu na brak zaliczonych powyższych egzaminów pozwany wystąpił z wnioskiem do Dziekana Wydziału (...) (...) Szkoły (...) w D. o wpis warunkowy na IV semestr studiów i taką zgodę uzyskał.

Zgodnie z § 41 ust. 4 Regulaminu Studiów przedmioty objęte warunkowym wpisem pozwany powinien zaliczyć najpóźniej do końca IV semestru, tj. do 30 maja 2011 roku. Z powyższego warunku pozwany wywiązał się częściowo, uzyskując zaliczenie z przedmiotu aerodynamika. Pozwany nie uzyskał zaliczenia z przedmiotu wyposażenie pokładowe.

W dalszej kolejności w dniu 6 czerwca 2011 roku pozwany przystąpił do egzaminu komisyjnego z przedmiotu wyposażenie podkładowe, uzyskując ocenę niedostateczną. Zgodnie z § 40 ust. 7 Regulaminu Studiów (...) Szkoły (...) w D. ocena egzaminu komisyjnego jest ostateczna.

W dniu 26 lipca 2011 roku pozwany otrzymał zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie zwolnienia ze służby kandydackiej w (...) Szkole (...), wobec którego nie zgłosił żadnych zastrzeżeń.

W dniu 3 sierpnia 2011 roku - Rozkazem nr (...) Rektora - Komendanta (...) Szkoły (...) w D. pozwany P. K. został zwolniony ze służby kandydackiej w związku z niespełnieniem wymogów określonych w regulaminie studiów.

Okres nauki pozwanego w (...) Szkole (...) w D. wyniósł 754 dni. Okres nauki wynikający z zawartej umowy miał wynosić 1826 dni. Kwestura strony powodowej wyliczyła, iż dzienny koszt nauki i utrzymania pozwanego to kwota 36,70 zł (koszt nauki i utrzymania pozwanego przez cały okres studiów – 67.021,55 zł : ilość dni w okresie pięcioletnich studiów tj. 1826 = dzienny koszt utrzymania i nauki, tj.: 36,70 zł). Pozwany odbył 754 dni służby kandydackiej i wobec powyższego kwotę należną do zwrotu strona powodowa określiła na kwotę 27.674,83 zł (36,70 zł x 754).

W dniu 11 października 2011 roku pozwany został przez stronę powodową wezwany do zapłaty zadłużenia, a wobec braku stosownej reakcji z jego strony, powód w dniu 12 października 2012 roku wystąpił z niniejszym pozwem do sądu powszechnego.

Jako podstawę powyższych ustaleń Sąd Rejonowy przyjął dowody z dokumentów szczegółowo wymienionych w uzasadnieniu orzeczenia, zeznań pozwanego i bezsporne twierdzenia stron.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że niekwestionowany był fakt zawarcia przez strony umowy z dnia 17 sierpnia 2009 roku dla żołnierza pełniącego służbę kandydacką pobierającego naukę. Kwestią sporną zaś pozostała sprawa zwrotu kosztów tej nauki i utrzymania z uwagi na zwolnienie pozwanego ze służby kandydackiej.

Zdaniem Sądu Rejonowego pozwany nie spełnił wymogów określonych w regulaminie studiów u strony powodowej i z tego powodu został zwolniony ze służby kandydackiej. Tym samym zgodnie z umową oraz przepisami obowiązującego prawa powstał po jego stronie obowiązek zwrotu kosztów nauki i utrzymania.

W § 2 wyżej wymienionej umowy strony określiły - zgodnie ze stosowanym odpowiednio art. 54 w zw. z art. 132 oraz z art. 124 ust. 6 pkt. 1 ustawy z dnia 11 września 2003 roku o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych - koszty utrzymania i nauki za cały pięcioletni okres nauki jaką miał pobierać pozwany w (...) Szkole (...) w D., na kwotę 67.021,55 zł. Ponadto w umowie określone zostały przypadki kiedy kandydat na żołnierza zawodowego zobowiązany jest do zwrotu kosztów nauki i utrzymania. Zasadę tę przewidywał w szczególności § 4 ust. 2 wskazanej umowy zawartej między stronami.

Powód (powinno być pozwany), został zwolniony ze służby kandydackiej na podstawie art. 134 ust. 1 pkt. 4 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych tj. z powodu niespełnienia wymogów określonych w regulaminie studiów lub nauki. Okres nauki pozwanego w (...) Szkole (...) w D. wyniósł 754 dni (od 17.08.2009 roku do 09.09.2011 roku) i zgodnie z dokumentem urzędowym wystawionym przez Kwesturę (...) Szkoły (...) w D. (Pieniężnych i Gospodarczych Dokumentów), w postaci wyliczenia kosztów nauki kandydata na żołnierza zawodowego – P. K. należna powodowi od pozwanego kwota to 27.674,83 zł.

Sposób obliczenia powyższej kwoty wynika z treści umowy, a jej wysokość – zgodnie z obowiązującymi przepisami – z dokumentu urzędowego, którego mocy dowodowej pozwany skutecznie w toku procesu nie podważył.

Sąd Rejonowy wskazał, że podniesiona przez pozwanego okoliczność, iż jego obecny stan majątkowy nie pozwala na zapłatę powodowi dochodzonej przez niego kwoty pozostaje bez znaczenia dla treści rozstrzygnięcia Sądu, gdyż okoliczność, że dana osoba nie ma środków na spłatę swoich długów nie zwalnia jej z obowiązku spełnienia świadczenia należnego wierzycielowi.

Sąd pierwszej instancji uznał zarzut braku legitymacji czynnej powoda za bezzasadny. Organem osoby prawnej jaką jest powód, uprawnionym do jego reprezentacji jest Rektor - Komendant (...) Szkoły (...) w D.. Podmiot ten w tym właśnie charakterze występował, zawierając przedmiotową umowę. Powodowi, posiadającemu osobowość prawną (a nie jego organowi, który go tylko reprezentuje) przysługuje legitymacja procesowa czynna do poszukiwania ochrony prawnej w niniejszym postępowaniu (art. 38 k.c.).

Sąd Rejonowy nie podzielił również twierdzeń pozwanego, w świetle których § 2 łączącej strony umowy z dnia 17 sierpnia 2009 roku miałby być niedozwolonym postanowieniem umownym. Wskazał, że art. 385¹ § 1 k.c. i następne regulują zagadnienia niedozwolonych postanowień umownych zawieranych przez konsumentów z kontrahentami - przedsiębiorcami, pozbawiając je mocy obowiązującej i wpływu na kształt praw i obowiązków wynikających z takiej czynności. Zdaniem Sądu pierwszej instancji w świetle łączącej strony umowy pozwanego trudno uznać za konsumenta tj. osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z działalnością gospodarczą lub zawodową, zaś powoda za przedsiębiorcę tj. osobę fizyczną, osobę prawną i jednostkę organizacyjną, o której mowa w art. 33¹ § 1 k.c., prowadzącą działalność gospodarczą lub zawodową w rozumieniu art. 43¹ k.c.

Odnosząc się do podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia, Sąd Rejonowy podniósł, że bieg przedawnienia roszczenia dochodzonego pozwem rozpoczął się od dnia 9 września 2011 roku tj. od chwili zwolnienia

pozwanego ze służby kandydackiej. Za niezasadne uznał odmienne twierdzenia pozwanego, że za datę początkową biegu przedawnienia należy uznać październik 2010 rok. Nawet przy podzieleniu argumentu pozwanego, że strony łączyła umowa o świadczenie usług w rozumieniu art. 750 k.c. i że termin przedawnienia dla roszczenia powoda wynosi 2 lata, nie doszło do przedawnienia roszczenia powoda chociażby w części.

Powołując się na treść art. 481 § 1 i § 2 k.c. Sąd pierwszej instancji wskazał, że od zasądzonego roszczenia głównego powodowi należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w płatności, liczone od dnia wymagalności tj. od pierwszego dnia po upływie 14 dni od dnia kiedy pozwany otrzymał wezwanie do zapłaty do dnia zapłaty czyli od dnia 26 października 2011 roku do dnia zapłaty.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu Sąd Rejonowy uzasadnił treścią art. 98 k.p.c. i 99 k.p.c. oraz § 2 ust. 1 i 2, § 3 i § 6 pkt 2 (powinno być pkt 5) Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Apelację od tego wyroku wniósł pozwany P. K., zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1) naruszenie art. 385¹ k.c. poprzez odmowę uznania § 2 umowy z dnia 17 sierpnia 2009 roku za niedozwolone postanowienie umowne w sytuacji, gdy zaskarżony punkt umowy jest uznawany w orzecznictwie za niedozwolone postanowienie umowne;

2) błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na nieuwzględnieniu zarzutu przedawnienia roszczenia, podczas gdy analiza akt przedmiotowej sprawy wprost wskazuje, że roszczenie strony powodowej uległo przedawnieniu na podstawie art. 751 pkt 1 k.c. w związku z art. 750 k.c.;

3) niewyjaśnienie wszystkich okoliczności sprawy, tj. dowolne i nierzetelne wyliczenie wysokości roszczenia strony powodowej, które jest wygórowane i nieadekwatne w stosunku do szkody poniesionej przez stronę powodową.

Wskazując na powyższe zarzuty, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanego kosztów procesu, włącznie z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania z wywołaniem opinii biegłego sądowego w celu wyliczenia poniesionej przez powoda szkody (k.115-117).

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 29 października 2014 roku pełnomocnik powoda wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego (k. 133v).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należało się ustosunkować do zawartego w apelacji wniosku ewentualnego o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Z przepisu art. 386 § 2 i § 4 k.p.c. wynika, że uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji może nastąpić tylko w razie stwierdzenia nieważności postępowania, w razie nierozpoznania przez Sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie nie zachodzi żadna ze wskazanych wyżej podstaw uchylenia orzeczenia. Strona pozwana w swoich zarzutach także nie powoływała tego rodzaju podstaw.

Nie istniały również podstawy do zmiany zaskarżonego wyroku.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy. Ustalenia te nie zostały zakwestionowane w apelacji. Wprawdzie w punkcie 2 pozwany zarzuca błąd w ustaleniach faktycznych, ale zarzut ten w istocie sprowadza się do oceny prawnej – nieuwzględnienia zarzutu przedawnienia.

Sąd Rejonowy dokonał również co do zasady prawidłowej oceny prawnej ustalonego stanu faktycznego, w szczególności ustalając, że pozwany jest zobowiązany do zapłaty powodowi kwoty 27.674,83 zł z odsetkami ustawowymi wysokości 13% w stosunku rocznym od dnia 26 października 2011 roku do dnia zapłaty z tytułu zwrotu kosztów poniesionych na utrzymanie pozwanego i jego naukę w okresie od 17 sierpnia 2009 roku do 9 września 2011 roku z uwagi na zwolnienie ze służby kandydackiej na podstawie art. 134 ust. 1 pkt. 4 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych tj. z powodu niespełnienia wymogów określonych w regulaminie studiów. Jedyne na podzielenie nie zasługiwał przyjęty w uzasadnieniu przez Sąd pierwszej instancji przy rozważaniu zarzutu przedawnienia termin wymagalności roszczenia dochodzonego pozwem (9 września 2011 roku), o czym będzie mowa w dalszej części uzasadnienia.

Ustosunkowując się do zarzutów apelacyjnych należy wskazać, że nie ma racji skarżący, iż § 2 umowy z dnia 17 sierpnia 2009 roku, czy też § 4 umowy (przewidujący obowiązek zwrotu kosztów utrzymania i nauki m.in. w razie zwolnienia ze służby ze wskazanych w nim przyczyn) stanowią niedozwolone postanowienie umowne i to niezależnie od tego czy pozwany zawierając tą umowę występował jako konsument.

Umowa była zawarta w oparciu o ustawę z 11 września 2003 roku o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz.U. z 2010 r., Nr 90, poz. 593 tekst jedn. ze zm.) i § 2 umowy określał wysokość kosztów utrzymania i nauki oraz odwoływał się wprost do art. 54 ustawy z dnia 11 września 2003 roku W świetle powołanego przepisu z żołnierzem zawodowym, którego planuje się na koszt wojska skierować na studia lub naukę albo staż, kurs lub specjalizację w kraju lub za granicą, których koszt przekracza sześciokrotność najniższego uposażenia zasadniczego żołnierza zawodowego, zawiera się umowę, która określa między innymi warunki zwrotu kosztów poniesionych na jego utrzymanie i naukę w przypadku przerwania kształcenia lub zwolnienia z zawodowej służby wojskowej, przed określonym w umowie okresem służby wojskowej, z przyczyn, o których mowa w art. 111 pkt 1, 4, 6-7, pkt 9 lit. a i pkt 11-16 oraz art. 112 ust. 1 pkt 1, w wysokości proporcjonalnej do czasu służby po zakończeniu tej nauki.

W myśl art. 124 ust. 1 ustawy kandydaci na żołnierzy zawodowych pełnią czynną służbę wojskową jako służbę kandydacką, zaś zgodnie z art. 132 ustawy do żołnierzy pełniących służbę kandydacką stosuje się odpowiednio przepisy m.in. art. 54. Ponadto kwestię obowiązku zawarcia umowy określającej warunki zwrotu poniesionych kosztów na utrzymanie i naukę osoby pełniącej służbę kandydacką oraz przypadki w jakich zwrot tych kosztów miałby nastąpić reguluje również wprost art. 124 ust. 6 pkt 1-3 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych. Przewidywał on m.in. w pkt 1 obowiązek zwrotu omawianych kosztów w przypadku zwolnienia ze służby kandydackiej na podstawie art. 134 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz 4-9 (co powiela § 4 ust. 2 umowy). Natomiast art. 134 ust. 1 pkt 4 powołanej ustawy stanowił, że żołnierza pełniącego służbę kandydacką zwalnia się ze służby kandydackiej wskutek niespełnienia wymogów określonych w regulaminie studiów lub nauki. Ta ostatnia sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie. Pozwany Rozkazem nr (...) Rektora - Komendanta (...) Szkoły(...) w D. został zwolniony ze służby kandydackiej na skutek niespełnienia wymogów określonych w regulaminie studiów.

W tym stanie rzeczy § 2 umowy z dnia 17 sierpnia 2009 roku łączącej powoda z pozwanym nie może być rozważany jako niedozwolone postanowienie umowne, o jakim mowa w art. 385¹ k.c., tym bardziej, że paragraf ten określał jedynie wysokość kosztów utrzymania i nauki, a obowiązek zwrotu kosztów utrzymania i nauki, który obejmuje § 4 ust. 2 umowy wynikał z przepisów ustawy.

Z tożsamyh względów ust. 1 § 4 umowy, wbrew twierdzeniom pozwanego zawartym w uzasadnieniu apelacji, również nie może być uznany za niedozwolone postanowienie umowne. Powołany przepis umowy stanowi praktycznie powtórzenie treści art. 124 ust. 6 pkt 3 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych i określa jeden z przypadków w jakim następuje zwrot poniesionych kosztów na utrzymanie i naukę osoby, która pełniła służbę wojskową.

Jednocześnie należy wskazać, że przepis art. 385³ pkt 16 k.c., na który powołuje się apelujący, dotyczy całkiem innej sytuacji niż występująca w niniejszej sprawie, a mianowicie, kiedy obowiązek zapłaty ustalonej sumy jest nakładany wyłącznie na konsumenta przez drugą stronę umowy na wypadek rezygnacji z zawarcia lub wykonania umowy, a nie jak w niniejszej sprawie przez ustawodawcę na skutek innych zdarzeń (zwolnienia ze służby kandydackiej). Ponadto przedmiotem obowiązku pozwanego nie jest zapłata określonej sumy za samą rezygnację, a zwrot poniesionych przez drugą stronę kosztów utrzymania i nauki pozwanego.

W tym miejscu ubocznie można dodać, że stwierdzenia apelującego, iż zapis w umowie odnośnie uznania określonej kwoty tytułem odszkodowania za poniesioną szkodę należy uznać za niedozwolone postanowienie umowne oraz, że wymagane jest udowodnienie rzeczywistej szkody, są bezzasadne i bezprzedmiotowe w realiach niniejszej sprawy już z tych względów, że przedmiotem żądania powoda nie jest odszkodowanie za poniesioną szkodę, ale zwrot kosztów utrzymania i nauki pozwanego w okresie, kiedy pełnił służbę kandydacką. Nie ma powodów aby utożsamiać te świadczenia ze szkodą.

Także poglądy orzecznictwa Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zacytowane w uzasadnieniu apelacji, dotyczące uznania pewnych postanowień umownych za niedozwolone, zostały sformułowane na gruncie odmiennych stanów faktycznych niż w niniejszej sprawie. Dotyczyły właśnie postanowień, o jakich mowa w art. 385³ pkt 16 k.c. odnośnie pokrycia wszelkich kosztów poniesionych przez szkołę w związku z rezygnacją słuchacza ze studiów lub skreśleniem go z listy uczniów z przyczyn leżących po jego stronie, obowiązku uiszczenia przez studenta, który zrezygnował ze studiów po rozpoczęciu roku akademickiego lub został skreślony z listy studentów kwoty 1.500 zł z tytułu ponoszonych przez uczelnię kosztów utrzymania miejsca (nie świadczeń spełnionych wcześniej na rzecz studenta), czy też postanowień, o jakich mowa w art. 385³ pkt 12 k.c. - odmowy zwrotu opłat w sytuacji rezygnacji ze studiów lub nie podjęcia nauki albo skreślenia z listy studentów, obowiązku wniesienia opłat w pełnej wysokości za dany semestr nałożonego na studenta, który został skreślony z listy studentów.

Wbrew twierdzeniom apelującego nie doszło również do przedawnienia, nawet w części, roszczenia dochodzonego w przedmiotowej sprawie i to także przy przyjęciu stanowiska pozwanego, że strony łączyła umowa o świadczenie usług, do której zastosowanie mają przepisy o zleceniu, w tym art. 751 k.c. i dwuletni termin przedawnienia.

Jak wynika z art. 120 § 1 k.c.: bieg przedawnienia roszczenia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie.

Wymagalność roszczenia o zwrot kosztów utrzymania i nauki określał § 5 umowy zawartej pomiędzy powodem a pozwanym w dniu 17 sierpnia 2009 roku. Paragraf ten stanowił, że zwrot kosztów, o których mowa w § 2 (koszty utrzymania i nauki) po zaistnieniu okoliczności, o których mowa w § 4, następuje w terminie 14 dni od dnia otrzymania przez kandydata na żołnierza zawodowego wezwania od organu wojskowego, które określa kwotę podlegającą zwrotowi i wskazuje numer rachunku bankowego, na który kandydat na żołnierza zawodowego ma dokonać wpłaty. Pozwany otrzymał wezwanie do zapłaty kwoty dochodzonej w niniejszej sprawie w dniu 11 października 2011 roku (k.11-12), ale gdyby powód wezwał pozwanego w najwcześniejszym możliwym terminie, to byłoby to możliwe już w dniu 9 września 2011 roku (po upływie terminu do odwołania od rozkazu z dnia 3 sierpnia 2011 roku). Licząc tydzień na doręczenie wezwania dotarłoby ono do pozwanego w dniu 16 września 2011 roku, wobec czego 14-dniowy termin na zapłatę upłynąłby 30 września 2011 roku.

Mając powyższe na uwadze bieg przedawnienia roszczenia określonego w pozwie rozpoczął się w oparciu o art. 120 § 1 zd. drugie k.c. w dniu 1 października 2011 roku, a nie jak uznał błędnie Sąd pierwszej instancji, w dacie zwolnienia pozwanego ze służby kandydackiej (9 września 2011 roku), co nie zmienia faktu, że do wniesienia pozwu w niniejszej sprawie nie upłynął.

W tym stanie rzeczy niesłuszne były również twierdzenia apelującego, że powód miał prawo dochodzenia roszczenia od pozwanego licząc od października 2010 roku, bo roszczenie przedawniło się z upływem dwóch lat od poniesienia konkretnego wydatku przez powoda na utrzymanie i naukę pozwanego, gdyż roszczenie powoda powstało dopiero po spełnieniu określonych przesłanek - zwolnienia ze służby, nie w momencie ponoszenia poszczególnych wydatków.

Mając powyższe na uwadze oraz to, że pozew w niniejszej sprawie został złożony do Sądu Rejonowego w Rykach w dniu 12 października 2012 roku, to nawet podzielać twierdzenia pozwanego, iż zastosowanie miał dwuletni termin przedawnienia z art. 751 k.c. roszczenie powoda nie przedawniło się, gdyż jego bieg został przerwany wniesieniem pozwu (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.)

Nie można również podzielić zarzutu apelującego, że wysokość roszczenia została obliczona przez stronę powodową dowolnie, nierzetelnie oraz, iż jest wygórowana i nieadekwatna w stosunku do poniesionej szkody.

Jak już zaznaczono bezzasadne są twierdzenia apelującego odnośnie nieudowodnienia przez powoda wysokości szkody. W przedmiotowej sprawie żądanie powoda nie stanowiło odszkodowania za poniesioną szkodę tylko zwrot kosztów nauki i utrzymania pozwanego podczas pełnienia służby kandydackiej w (...) Szkole (...) w D., a koszty te zostały przez strony określone w umowie.

Mianowicie w § 2 umowy z dnia 17 sierpnia 2009 roku została określona wysokość kosztów utrzymania i nauki pozwanego przez cały okres 5 – letnich studiów na kwotę 67.021,55 zł. Wyczenie przez powoda w dokumencie z k.10 kosztów nauki i utrzymania pozwanego w okresie od 17 sierpnia 2009 roku do 9 września 2011 roku podczas pełnienia służby kandydackiej w (...) Szkole (...) w D. na kwotę 27.674,83 zł jest racjonalne i logiczne. Powód obliczył je bowiem proporcjonalnie do okresu przez jaki ponosił koszty utrzymania i nauki pozwanego tj. wyliczył dzienny koszt utrzymania i nauki dzieląc kwotę określoną w umowie (67.021,55 zł) przez 1826 dni (5 lat), a następnie otrzymany wynik – 36,704025 zł pomnożył przez ilość dni (754), w których pozwany pełnił służbę kandydacką. Wbrew twierdzeniom apelującego żądana przez powoda tak wyliczona wysokość kosztów utrzymania i nauki pozwanego w kwocie 27.674,83 zł za okres od 17 sierpnia 2009 roku do 9 września 2011 roku nie stanowi sumy wygórowanej. Należy mieć bowiem na uwadze, że jest to kwota za ponad dwuletnie utrzymanie pozwanego tj. za wyżywienie, zakwaterowanie oraz za naukę, a dzienny koszt tego utrzymania i nauki określony przez powoda na kwotę 36,70 zł nie jest sumą wysoką w świetle zasad doświadczenia życiowego.

Z tych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację pozwanego.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego (pkt II wyroku) znajduje uzasadnienie w treści art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Wobec oddalenia apelacji pozwanego powinien on zwrócić powodowi poniesione przez niego koszty postępowania odwoławczego, na które składa się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w osobie radcy prawnego w wysokości 1.200 zł (§ 6 pkt 5 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu - Dz.U. z 2013 r., poz. 490 tekst jedn.).